

Дорогі ветерани!

Сердечно вітаємо вас із 65 річницею Перемоги!

Наш земний уклін усім, хто бився на фронтах Великої Вітчизняної, виніс роки окупації та пекло концтаборів, хто піднімав із руїн і відроджував рідний край. Подвиг ваш – безсмертний, пам'ять про вас, живих і мертвих, – нетлінна, вдячність народу – безмежна.

Ваша мужність, життєва мудрість, ставлення до ратного і громадянського обов'язку – це високий приклад для наслідування. Наш обов'язок – бути гідними вашого незабутнього життєвого подвигу.

У цей день ми віддаємо належну шану героїзму, ратній праці солдатів і командирів, які не шкодували життя свого у боротьбі за свободу – свободу своїх нащадків.

Дозвольте побажати вам, шановні наші сивочолі ветерани, міцного здоров'я, бадьорості духу, довгих років активного життя, тепла людських стосунків та родинного затишку.

Зі святом вас, із Днем Перемоги!

Діалог культур: Ніжинський Санкт-Петербург

Упродовж двох останніх років Центр гуманітарної співпраці з українською діаспорою Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя активно співпрацює з українцями Санкт-Петербурга, зокрема з громадським рухом «Спадщина» та з організатором Міжнародних наукових семінарів, присвячених проблемам діалогу культур України та Росії, кандидатом філософських наук, доцентом, членом Спілки письменників України, кавалером ордена княгині Ольги III ступеня Лебединською Тетяною Миколаївною. Результатом цієї співпраці стали декілька візитів пані Лебединської до Ніжина та пропозиція провести ювілейний X Міжнародний науковий семінар у Ніжині та Санкт-Петербурзі.

11-13 травня 2010 року у стінах Ніжинського державного університету відбувся перший етап X Міжнародного наукового семінару «Діалог культур. Україна і Росія: Ніжинський Санкт-Петербург», який був присвячений 205 річниці від дня заснування та 190 річниці від дня відкриття Ніжинської вищої школи.

Учасників семінару привітали ректор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор політичних наук, професор О.Д.Бойко, засновник наукових семінарів, присвячених діалогу культур між Україною та Росією, Т.М.Лебединська, доктор філологічних наук, професор, академік, директор Національного науково-дослідного інституту українознавства МОН України П.П.Кононенко, кандидат філологічних наук, завідувач

відділу координації вітчизняних та зарубіжних центрів українознавства Національного науково-дослідного інституту українознавства МОН України О.В.Зарецький, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури та історії культури Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Г.В.Самойленко, заступник голови Ніжинської міської ради, начальник Управління культури і туризму Л.К.Шаган, доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури і компаративістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького Л.І.Ромашенко. З музичним привітанням виступив Народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Т.Г.Шевченка, старший науковий співробітник Національного науково-дослідного інституту українознавства МОН України В.Г.Нечепя.

Під час семінару обговорювалися традиції Ніжинського ліцею і проблеми сучасної української освіти (акад.П.П.Кононенко), вивчення ніжинського періоду життя і творчості Миколи Гоголя (проф. П.В.Михед), образ Олександра Безбородька в сучасній українській історичній прозі (Л.І.Ромашенко). Г.В.Самойленко зосередив увагу слухачів на зв'язках випускників Санкт-Петербурзької академії мистецтв із Ніжином.

Проблемне поле Міжнародного наукового семінару охоплювало також питання Гімназії вищих наук князя Безбородька в освітній системі Росії. Доповіді учасників семінару були присвячені видатним випускникам Гімназії вищих наук князя Безбородька та їхній службі в державних установах Північної Пальміри, а також актуальним проблемам українознавства.

Цим семінаром започаткована традиція покладання квітів до пам'ятників І.Безбородьку – засновнику Ніжинської вищої школи та М.Гоголю – найвидатнішому випускникові нашої alma mater.

Одним із пунктів ухвали семінару є пропозиція започаткувати стипендію Князя Безбородька.

У рамках Міжнародного семінару відбулася культурна програма та екскурсії до музеїв Миколи Гоголя, історії Ніжинської вищої школи, рідкісної книги, картинної галереї нашого університету; до заповідника «Гетьманська столиця» (Батурин), що не залишили байдужими гостей нашого міста.

Другий етап Міжнародного семінару відбудеться **27-30 травня 2010 року** в Санкт-Петербурзі, Росія. Сподіваємося, що візит нашої делегації продовжить започатковану співпрацю та прославить наш університет за межами України.

*Ірина Стребкова,
фахівець Центру гуманітарної співпраці з українською діаспорою
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*

Калейдоскоп новин

6 травня 2010 року відбулося засідання Вченої ради університету, на порядку денному якої розглядалося питання: «Спільна робота деканатів та органів студентського самоврядування щодо піднесення навчальної та громадської активності майбутніх фахівців» (доповідач – голова студентської ради Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя Білоусенко М.В.). Завідувач кафедри психології Щотка О.П. зробила аналіз анкетування з даної теми, яке було проведене серед студентів II – IV курсів.

В обговоренні взяли участь ректор університету доктор політичних наук професор Бойко О.Д., проректор з науково-педагогічної та методичної роботи Самойленко О.Г., декан фізико-математичного факультету Аніщенко В.О. та ін.

Вчена рада прийняла рішення з обговорених питань.

З 11 по 15 травня 2010 року в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя проходив II етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «соціальна педагогіка», у якому взяло участь понад 50 учасників з різних регіонів України.

Олімпіада включає три тури: захист студентських наукових робіт, присвячених широкому колу соціальних проблем сучасного українського суспільства; конкурс соціальної реклами з проблеми соціального захисту молоді; теоретико-аналітичний тур.

Програма заходу була надзвичайно насичена, учасники якої мали змогу не тільки продемонструвати свої знання, але й відпочити та ближче познайомитися зі славетним Гоголівським вузом. Тому вона включала вечір-зустріч «Моя професія, мій університет», перегляд культурної програми «Актриса весна», екскурсії університетом та музеями Ніжинської вищої школи.

13 – 14 травня 2010 року відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Мистецька освіта XXI ст.: проблеми теорії і практики», на якій працювали такі секції: «Теоретико-методологічні засади мистецької освіти», «Методика викладання мистецьких дисциплін у навчальних закладах», «Проблеми професійної підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін. Узагальнення передового педагогічного досвіду».

З 13 по 14 травня 2010 року проходила Міжнародна наукова конференція, присвячена пам'яті О.Г.Ковтуна «Координаційні сполуки: синтез і властивості», на якій працювали секції: «Хімія координаційних сполук», «Органічні речовини як моделі для присадок і антиоксидантів», «Синтез потенційно біоактивних органічних сполук та перспективи їх використання» у роботі конференції взяли участь науковці з різних регіонів України та Росії, Польщі та інших країн.

УЧЕНИЙ ШИРОКОГО ДІАПАЗОНУ (До ювілею професора Г.В.Самойленка)

Ніжинській землі щастить на талановитих людей, визначних учених, справжніх науковців. Так трапилося і далекого вже сьогодні 1970 року, коли після закінчення аспірантури в найпрестижнішому столичному університеті імені Тараса Шевченка до Ніжинського педагогічного інституту імені Миколи Гоголя приїхав **Григорій Васильович Самойленко** – людина винятково самодисциплінована, високо позитивна в усіх загальносповідувальних людських і громадських вимірах, енергійна, наполеглива, впевнена у своїх силах.

Першотравень... Весняна пора, коли в природі вже все ожило, забуяло яблуневим квітом, розмаїтим травозіллям. Такої сонцесяйної і життєствердної пори – 1 травня 1935 року – у робітничій сім'ї в селі Нові Петрівці Вишгородського району Київської області народився Григорій Васильович Самойленко.

Дитинство ювіляра припало на важке довоєння, лихоліття війни і голодні та холодні повоєнні роки, воно було наповнене ранньою працею. Саме в цей період у напруженому плинні сільського життя формувалися й міцніли підвалини духу, велика сила волі, життєва стійкість, витривалість, жага до знань.

Після закінчення середньої школи та чотирирічної служби в армії (військово-морський флот Північного Льодовитого океану) Григорій Васильович Самойленко успішно навчається у Київському державному університеті імені Тараса Шевченка на філологічному факультеті.

У 1963 році випускника столичного університету радо зустріла Згурівська восьмирічна школа-інтернат. Саме тут розпочалася плідна педагогічна діяльність ювіляра, яка тривала чотири роки. У стінах Згурівської школи-інтернату відбулося знайомство з особливо дорогою для Григорія Васильовича людиною – дружиною Надією Флорівною. Ось уже скоро й золоте весілля, уже майже 50 років це миле подружжя у мирі та злагоді крокує по життю. Надія Флорівна і Григорій Васильович зростили двох синів, які стали відомими в Україні вченими. Та найбільша радість і втіха, світле сонечко – внучка Настуся.

У Ніжинській вищій школі ювіляр пройшов плідний викладацький шлях, перебуваючи на посадах асистента (1970), старшого викладача (1971-1972), доцента (1973-1988), професора (з 1989), завідувача кафедри і декана філологічного факультету.

Сьогодні в Україні і далеко за її межами ім'я літературознавця, фундатора українського гоголезнавства, бібліографа, історика культури, краєзнавця Григорія Васильовича Самойленка широковідоме, воно давно вписане в історію українського та російського літературознавства, добре знане у всьому слов'янському культурологічному світі. Григорій Васильович – доктор філологічних наук, професор, відмінник освіти України, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат обласної премії імені Михайла Коцюбинського, почесний громадянин м.Ніжина.

Талановитий літературознавець однаково залюблений у барви художнього слова, історію рідної та зарубіжної культури, краєзнавство і педагогічну роботу, якій присвятив майже півстоліття свого життя. Григорій Васильович – мудрий, талановитий і творчий Учитель і керівник. Протягом 20 років ювіляр очолював філологічний (пізніше, відроджений з його ініціативи та найактивнішої участі в розбудові, – історико-філологічний) факультет. Одночасно з 1974 року і до сьогодні Григорій Васильович – завідувач кафедри світової літератури та історії культури. Досвідчений і передбачливий керівник протягом багатьох років на ґрунті справжньої інтелігентності, партнерства і довіри гуртує навколо себе як колектив філологічного факультету, так і колектив кафедри світової літератури та історії культури. Григорій Васильович успішно готує педагогічні та наукові кадри для всієї України. Його учні (сотні вчителів і десятки кандидатів філологічних, педагогічних наук) плідно працюють у середніх і вищих навчальних закладах, академічних установах України, творчо реалізуючи ідеї свого Вчителя.

Сучасний науковий світ знає Григорія Васильовича і як глибокого науковця, що досліджує українську та російську літературу, культуру, є одним із фундаторів українського гоголезнавства, і як члена кількох спеціалізованих вчених рад, і як мудрого наставника, щирого порадидача, найвагомим досягненням якого є підготовлені учні та наукові праці широкого діапазону, які добре знають і цінують у багатьох вишах України.

Виявом високої громадянської зрілості, українського патріотизму є сформована ювіляром наукова школа регіонального вивчення літератури та культури Полісся. Серед майже чотирьох сотень опублікованих праць (наукових монографій, навчальних посібників, статей) особливу увагу науковців привертають монографії – «Літературне життя Чернігівщини XII-XХ століть», «Культура Чернігівщини XI – першої половини XVII ст.», «Марія Заньковецька і Поліський край», які у 2005 році на конкурсі «Краща книга року 2004» справедливо були

визнані найкращими, кваліфіковані авторитетним журі як по-новаторському самобутні змістовні твори. Вони посіли перше місце в номінації «Наукова література».

Досить значним досягненням Григорія Васильовича є праці, присвячені вивченню історії Ніжинської вищої школи. Оpubліковано десятки біобібліографічних покажчиків, присвячених видатним ученим (серія «Вчені-філологи Ніжинської вищої школи»), а також бібліографічний довідник «Вчені-філологи Ніжинської вищої школи». Найбільшою приємністю для працівників університету стала праця Григорія Васильовича та Олександра Григоровича Самойленків «Ніжинська вища школа: сторінки історії» (2005), у якій з почуттям великої шани і любові до засновників вишу, до митців зі світовими іменами, до своїх колег – викладачів давно минулих і сучасних

років – на багатому архівному та документальному матеріалі віддзеркалено двохсотрічну історію Ніжинської вищої школи.

Щедрим ужинок у творчому доробку ювіляра є монографії і бібліографічні праці, присвячені творчості Миколи Гоголя («Н.В.Гоголь и литература народов СССР» (1984), «Н.В.Гоголь и Нежин. Нежинская гимназия высших наук князя Безбородко, начало творчества» (1989, у співавторстві), «М.Гоголь у ХХ ст.» (2008), «Николай Гоголь и Нежин» (2008) та багато інших).

Якісний викладацький склад багатьох сучасних кафедр університету, репрезентований докторами і кандидатами наук з філології, історії, педагогіки, – це результат багаторічної, копіткої і напруженої праці професора Григорія Васильовича Самойленка як засновника і відповідального редактора ВАКівського наукового збірника «Література та культура Полісся» (з 1990 року побачили світ 60 випусків), відповідального редактора «Наукових записок Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Філологічні науки», упорядника та наукового редактора багатьох наукових збірників праць. З глибокою вдячністю відзначаю це не лише з приводу ювілею, а користуюся нагодою оприлюднити те, що давно живе у моїй душі та, впевнена, у серцях багатьох моїх колег.

Із вершин прожитого і пережитого, вимріяного й осмисленого сьогодні добре видно і стежки, і дороги, які вели Вас, глибокошановний Григорію Васильовичу, до художнього тексту, літературознавчих парадигм, культурологічних глибин, гоголезнавчих студій... Праця для Вас завжди була насолодою і змістом життя, а любов до літератури, глибина думки, невичерпність інтересів, величність душі, щирість, доброта і водночас виняткова воля, рішучість, відданість улюбленій справі гідні захоплення. Ви зуміли гармонійно поєднати мудрість науковця, досвід педагога, справедливість керівника, батьківську любов і дідусяву ласку.

Вельмишановний і дорогий Григорію Васильовичу! Члени кафедри української мови щиро, дружно і дружньо вітають Вас – визначного літературознавця, культуролога, мудрого педагога, активного громадського діяча і прекрасну Людину – зі славним ювілеєм. Зичимо Вам многая і благая літа, Божого благословення, міцного-преміцного здоров'я, сили і невичерпної творчої наснаги на довгі-предовгі роки!

Надія Бойко

ВІТАННЯ ДІВИ МАРІЇ

Вдруге взяв участь у Міжнародному фестивалі духовної музики «Virgo Lauretana» в Італії молодіжний хор «Світлич» Ніжинського держуніверситету імені Миколи Гоголя.

Володар золотої медалі Всесвітньої хорової олімпіади лауреат міжнародних та всеукраїнських конкурсів два роки тому запам'ятався організаторам музичного форуму в Лорето: Джованні Тонуччі – делегату Папи Римського, Доменіко Бартолуччі – пожиттєвому директору Сікстинської капели, Ламберто Піджині – президенту фестивалю, які й запросили українських хористів з Ніжина на п'ятдесятий фестиваль.

Цього року в невеличке містечко на березі Адриатичного моря прибули 14

кращих співочих колективів з Угорщини, Італії, Франції, Лівану, Німеччини, Румунії, Словаччини, Греції, Болгарії, Польщі, Вірменії, України.

Сюди приїждять не тільки любителі співу, а й тисячі паломників з усього світу, аби вклонитися Богородиці Діви Марії. Ще хрестоносці привезли в Лорето християнську святиню – каміння справжнього дому, де жила Богородиця. Тут над ним вибудували вівтар і храм, у якому одного дня дозволили виступити хористам із вітальними творами Діви Марії.

– Перебування в базиліці очистило душу, – поділилася враженнями солістка старший викладач Алла Хоменко. Вона натхненно співала тут «Богородице, Діво, радуйся!» Андрія Гнатишина. Цей твір звучав і під час концерту ортодоксальної музики, який організатори влаштували в православний день. Він був введений у фестивальну програму через збіг святкування Пасхи в католиків і православних християн.

У фольклорний день публіка захоплено слухала українських композиторів Миколу Леонтовича та Миколу Вербицького, чий духовні твори лунали на площі перед храмом.

У комунальному театрі «Світлич» заспівав «Засвіти свічу» українки Ганни Гаврилець, «Реквієм» американця Ендрю-Ллойд Уеббера, «Panis angelicus» французького композитора Сезара Франка, «Фунікулі, Фунікуля» італійця Луїджі Денза. За чотири дні хор виступив у восьми концертах, представляючи і широкий репертуар, і високу виконавську культуру.

Відзначені спеціальним дипломом, хористи збагатилися новим досвідом від інших колективів, враженнями від співучої Італії. Це досягнення, насамперед, їх керівників:

заслужених діячів мистецтв України Людмила Шумської і Людмили Костенко, які протягом 15 років презентують хорове мистецтво України на малих і великих сценах Ніжина, Чернігова, Києва і фестивалів столиць європейських міст.

Надія Онищенко

Круглий стіл «Користувач та бібліотека: нові грані співробітництва»

У квітні 2010 року в залі засідань нового корпусу відбувся круглий стіл на тему: «Користувач та бібліотека: нові грані співробітництва».

В обговоренні питань круглого столу взяли участь студенти різних факультетів та курсів, проректор з науково-педагогічної та методичної роботи Самойленко О.Г., проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Зінченко С.В., голова профкому студентів Приходько Р.С., директор бібліотеки Ленченко Н.О., заступник директора бібліотеки Ворона В.А., завідувачі відділів бібліотеки.

Були обговорені актуальні питання, пов'язані з впровадженням інноваційних технологій, платних послуг у бібліотеках вищих навчальних закладів, проблема читацької заборгованості.

Ворона В.А. оголосила листи-запитання щодо обслуговування в бібліотеці зі скриньок читацької довіри, які були розташовані на абонементі та в читальних залах. Віра Андріївна ознайомила студентів з одним із найважливіших напрямків діяльності бібліотеки – впровадженням комп'ютерних технологій у роботу бібліотеки. Це є нагальною вимогою до підвищення якості бібліотечно-бібліографічного обслуговування. Завдяки придбаному університетом ліцензованому програмному забезпеченню ІРБІС -64, з'явився широкий спектр електронних сервісів, що дозволить автоматизувати всі основні бібліотечні процеси. При цьому перед бібліотекою постає завдання надати зручний доступ до накопичених ресурсів своїм користувачам. Вона зосередила увагу учасників круглого столу на електронний каталог, що поєднує в собі функції всіх карткових каталогів. За 2009 рік електронний каталог поповнився майже на 14 тис. записів і складає більше 80 тис. записів.

Зацікавив учасників круглого столу виступ провідного бібліотекаря читального залу № 2 Онищенко С.С., яка розповіла про надання платних послуг у бібліотеках вузів України. Вона зазначила, що право користування бібліотекою вищого закладу освіти безкоштовне, але, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 5 червня 1997 року № 354 та наказу Міністерства освіти і науки України, додатково можуть надаватися і платні послуги. Вартість платних послуг визначається на договірних засадах і затверджується керівником вищого навчального закладу. Світлана Степанівна довела до відома слухачів інформацію про прейскуранти додаткових послуг, які надаються в інших бібліотеках.

Робота по попередженню читацької заборгованості – постійно в центрі уваги працівників сектору студентського абонементу, адже це головна складова для успішного забезпечення всіх читацьких запитів. Про щоденну кропітку працю бібліотекаря розповідала зав. сектором студентського абонементу Павлова Е.С. У результаті висвітлення в доповідях проблем бібліотечного обслуговування учасники круглого столу зробили деякі висновки і пропозиції. Зокрема, були висунуті пропозиції стосовно формування у студентів відповідних умінь і навичок самостійної роботи засобами бібліотечних технологій, а саме: володіння електронним каталогом, особливо для студентів першого курсу; введення практичних занять з користування електронним та картковими каталогами, саме самостійна навчальна робота із застосуванням умінь і навичок інформаційного самозабезпечення є важливим засобом підготовки фахівця належного рівня – залучити старостат та студентський актив до співпраці з працівниками бібліотеки, звертаючи особливу увагу на ліквідацію заборгованості студентів-

боржників впровадження окремих платних послуг у роботу бібліотеки, зокрема копіювання документів за допомогою розмножувальної техніки, «нічного абонементу» та ін. Переглянути питання про розміщення ксерокса в читальному залі №2, який при всій його нагальній необхідності створює незручності при опрацюванні літератури в читальному залі.

Внесення змін до графіка провітрювання читального залу № 2; придбання кондиціонера для читального залу № 1. Було дуже приємно, що в процесі обговорювання створення електронної бібліотеки, студенти запропонували свою допомогу. Ми сподіваємося, що в найближчий час співпраця бібліотеки та студентства буде більш дієвою.

Як завважив проректор з науково-педагогічної та методичної роботи Самойленко О.Г. проведення такої зустрічі є дуже важливою справою, особливо у плані інформування студентства про роботу бібліотеки. У цілому круглий стіл вдався. Було цікаво і корисно, і ми сподіваємося, що такі заходи стануть щорічними, тому що спільна праця йде на користь і студентам, і бібліотеці.

Бібліотека висловлює подяку в проведенні круглого столу голові профкому студентів Приходьку Р.С. та голові студентської ради університету Білоусенку М.В.

Галина Осипова, зав відділу обслуговування

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА Г.О.КОВТУНА У НІЖИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ

Минуло майже два роки, як немає з нами талановитого вченого і педагога – доктора хімічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, заступника директора Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України, професора кафедри хімії НДУ Григорія Олександровича Ковтуна. Багатогранність постаті цієї талановитої людини прослідковується як у його наукових, так і педагогічних здобутках. Якщо діяльність Григорія Олександровича як науковця відома широкому загалу вчених не тільки України, але й

близького і далекого зарубіжжя, то його педагогічні надбання відомі меншому колу науковців.

Слід зазначити, що він в історії природничо-географічного факультету Ніжинської вищої школи залишив досить велику педагогічну спадщину. Григорій Олександрович вперше відвідав природничо-географічний факультет Ніжинського вищого навчального закладу в 1988 році на запрошення свого земляка, завідувача кафедри хімії Домбровського Андрія Володимировича, щоб виступити на тематичному семінарі викладачів з проблем сучасної нафтохімії.

За роки навчання Григорія Олександровича в Чернівецькому університеті Андрій Володимирович був деканом хімічного факультету. У подальшому їх об'єднували і спільні наукові інтереси – металокомплексні сполуки (Андрій Володимирович досліджував у 70-ті роки 20 ст. хімію фероцену).

Згодом Григорій Олександрович розвинув металокластерні підходи в процесах каталізу.

Слід зазначити, що з першої його доповіді ми побачили не тільки знаного на той час ученого, але й талановитого лектора, який умів зачарувати аудиторію своєю ерудицією, умінням відокремити основні наукові проблеми від другорядних. Легкий гумор робив розповідь цікавою і доступною широкому загалу аудиторії.

Тому з першої зустрічі Григорій Олександрович гармонійно увійшов до колективу кафедри хімії. Він полюбив Ніжин за козацьку славу міста, яке навіювало йому спогади про рідну Полтавщину, класичність і монументальність споруди старовинного навчального корпусу, за мальовничість і затишок ботанічного саду і графського парку.

Спільні наукові інтереси викладачів кафедри хімії і відділу металокомплексного каталізу, який очолював Григорій Олександрович, дозволили укласти угоду про творче наукове співробітництво між кафедрою хімії Ніжинського педагогічного інституту і зазначеним відділом Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії АН України.

У 1994 році на базі кафедр хімії та ботаніки Ніжинського державного педагогічного інституту створюється спільна науково-дослідна лабораторія НДПІ та ІБОНХ НАН України, якій надано приміщення для синтезу нових металокомплексних сполук і фізіологічні ділянки на території агробіостанції для проведення біологічних досліджень. Завідувачем лабораторії було призначено мене, а науковим консультантом – Григорія Олександровича. Відкриття спільної науково-дослідної лабораторії дозволило покращити не тільки наукові дослідження кафедри, але й посилити науково-педагогічну діяльність та кадровий склад факультету.

Ця лабораторія плідно працює і сьогодні. На її базі підготовлено 1 докторську та чотири кандидатські дисертації, виконано чотири держбюджетні теми, понад 30 дипломних і магістерських робіт, численні курсові та наукові роботи студентів. Найкращі випускники рекомендуються до вступу в аспірантуру провідних наукових центрів України.

Саме підтримка молодих науковців серед студентів, магістрантів і викладачів дозволила сформувати цілу наукову школу, яка склала викладацьке ядро не тільки кафедри хімії, але і ботаніки. Григорієм Олександровичем залишено цілу плеяду вихованців, які створюють сьогоднішнє обличчя не лише Ніжинського державного університету, а й інших вищих навчальних закладів та наукових установ України та Росії.

Перебуваючи на посадах професора кафедри хімії та провідного наукового співробітника НДЛІ НДУ, Григорій Олександрович плідно займався не лише науковою, а й навчальною та методичною роботою. Ним розроблені навчальні програми та спецкурси з основ нафтохімії, хімії металокомплексних сполук, історії хімії, хімічної освіти в Україні тощо. Разом з колективом спільної науково-дослідної лабораторії він брав участь у написанні новаторських навчальних та наукових видань, а саме: «Вивчення загальної хімії за модульно-рейтинговою системою», (хочу звернути Вашу увагу, що навчальний посібник написано у 1998 році, а лише в 2004 році вийшов наказ Міністерства освіти і науки України «Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу»). Для викладання дисциплін за вибором студентів опубліковані «Металокомплексні сполуки – диригенти фотосинтезу», «Металокомплексні сполуки: фармакологічні властивості», «Металовмісні лікарські препарати». Його перу належать також підручники «Академічна еліта хімії в Україні», «Про хіміків» та інші.

Неодноразово Григорій Олександрович очолює державну екзаменаційну комісію природничо-географічного факультету НДУ, керує курсовими, дипломними, магістерськими та науковими роботами студентів, консультує наукові дослідження ліцеїстів з хімічних дисциплін у рамках Малої Академії Наук, рецензує численні навчальні та робочі програми, навчальні посібники з хімічних дисциплін, монографії та інші методичні й наукові праці. Його лекції збирали повні аудиторії. Серед слухачів були як студенти й викладачі природничо-географічного, так і інших факультетів. Слід зазначити, що він умів не лише

переконувати у правоті своїх науково-педагогічних поглядів, але й з повагою відноситися до своїх опонентів.

Викладаючи в Ніжинській вищій школі, Григорій Олександрович цікавиться не лише хімією, а й історією вищого навчального закладу та Ніжинщини, історіографією краю тощо. Його публікації про 200-річну історію університету викликала захоплення в багатьох учених і він з гордістю зазначав, що має безпосереднє відношення до цього вишу.

Григорій Олександрович був одним із ініціаторів та членом редколегії наукових збірників «Наукові записки», «Збірник наукових праць викладачів природничо-географічного факультету» тощо.

У 2002 році він був ініціатором, співорганізатором та відповідальним редактором проведення Домбровських хімічних читань, присвячених 90-річчю з дня народження Андрія Володимировича, знаного педагога-наставника і науковця. Перша конференція («Актуальні питання органічної та елементарної органічної хімії і аспекти викладання органічної хімії у вищій школі») була проведена у стінах Ніжинського педагогічного університету.

Григорій Олександрович приймав участь і в організації та проведенні III Всеукраїнської конференції «Домбровські хімічні читання», яка відбулася у 2007 році на базі Тернопільського національного педагогічного університету. Він очолював секцію «Будова та реакційна здатність органічних сполук». Слід зазначити, що його доповідь була ідеальною не лише в науковому, а й методичному плані, викликала неабияку зацікавленість і живу дискусію.

Наукова та педагогічна діяльність пов'язувала Григорія Олександровича не лише з Ніжинським державним університетом, а й з багатьма вищими навчальними закладами України. Це, насамперед, Київський національний університет імені Тараса Шевченка і Національний авіаційний університет, де він читав лекційні курси, а також Національний університет «Львівська політехніка», Харківський університет імені Каразіна, Чернівецький державний університет, Тернопільський національний педагогічний університет та інші.

Григорій Олександрович Ковтун залишив багату наукову та педагогічну спадщину, яка гідно репрезентує хімічну науку України світовій науковій спільноті. Я сподіваюсь, що його діяльність матиме продовження в роботах його учнів, порадником і наставником яких він був до останнього дня свого життя.

Володимир Суховєєв, завідувач кафедри хімії, професор

Колонка “Транслятора”

Цього разу ми пропонуємо вашій увазі уривок з поеми Дж.Г.Байрона «Паломництво Чайльд-Гарольда». Існує чимало варіантів його перекладів і переспівів російською мовою, найкращий з них – переклад М.Ю.Лермонтова, з якого Максим Рильський

здійснив переклад українською мовою. Ми публікуємо ці два варіанти разом з двома новими, але виконаними безпосередньо з англійської мови.

Справа в тому, що Лермонтов чомусь навмисне в досить значній мірі відійшов від тексту оригіналу: у Байрона вмираючий гладіатор не молить про пощаду, і там немає ні володаря на час, ні сенатора, ні старого батька, що простягає старі свої долони. Також Лермонтов зовсім замінив останні два рядки: у нього гладіатор звертається не до готів, а до рідного краю і до розпусних римлян. До того ж, у Лермонтова 21 рядок, а в оригіналі їх усього 18. Ми також публікуємо російський переклад дуже відомого перекладача поезій Вільгельма Левіка, у якого теж є значні відхилення від змісту оригіналу. Взагалі кажучи, усі перекладачі внесли в текст щось своє.

Чекаємо ваших варіантів перекладу! Особливо це стосується студентів перекладацького відділу філологічного факультету НДУ! Вашого голосу чомусь зовсім не чуно! То ж сміливіше!

Керівник перекладацької студії НДУ «Транслятор» І.Харитонов

G.G.Byron

[The gladiator]

(An extract from «Child Harold's Pilgrimage»)

I see before me the Gladiator lie:

He leans upon his hand – his manly brow

Consents to death, but conquers agony,

And his droop'd head sinks gradually low –

And through his side the last drops, ebbing slow

From the red gash, fall heavy, one by one.

Like the first of a thundershower; and now

The arena swims around him – he is gone,

Ere ceased the inhuman shout which hail'd the wretch who won.

He heard it, but he heeded not – his eyes

Were with his heart, and that was far away:

He reck'd not of the life he lost nor prize.

But where his rude hut by the Danube lay.

There were his young barbarians all at play.

There was their Dacian mother – he, their sire,

Butcher'd to make a Roman holiday –

All this rush'd with his blood – Shall he expire

And unavenged? – Arise! ye Goths, and glut your ire!

Дж.Г.Байрон

Умирающий гладиатор

Ликует буйный Рим, торжественно гремит

Рукоплесканьями широкая арена, –

А он, пронзенный в грудь, – безмолвно он лежит,

Во прахе и крови скользят его колена,

И молит жалости напрасно мутный взор...

Надменный временщик и льстец его, сенатор,

Венчают похвалой победу и позор...

Что знатным и толпе сраженный гладиатор?

Он презрен и забыт... освищенный актер,
И кровь его течет; последние мгновенья
Мелькают, – близок час... Вот луч воображенья
Сверкнул в его душе... пред ним шумит Дунай...
И родина цветет – свободной жизни край.
Он видит круг семьи, оставленной для брани,
Отца, простершего немеющие длани,
Зовущего к себе опоры дряхлых дней...
Детей играющих – возлюбленных детей!
Все ждут его назад с добычею и славой...
Напрасно: жалкий раб, он пал, как зверь лесной,
Бесчувственной толпы минутною забавой...
«Прости, развратный Рим! – прости, о край родной!»

М.Ю.Лермонтов

Дж.Г.Байрон

СМЕРТЬ ГЛАДИАТОРА

Шумує буйний Рим... арена вся гримить
Від оплесків гучних, у захваті єдина, –
А він - уражений - безмовно він лежить,
У крові і в пилу дрижать його коліна...
Даремно кличе він до жалощів юрбу:
І володар на час, і раб його сенатор
Вінчають усміхом звитягу і ганьбу...
Що знатним і юрбі упалий гладіатор?
Актор освищений - він марно шле мольбу!

І кров його тече - останні вже хвилини
Мелькають - близько смерть... І він думками лине
У рідну сторону... Шумить ясний Дунай,
І кривні люди там, далекий, вільний край;
Він бачить - у сім'ї, на тихомирнім лоні,
Там батько простяга старі свої долоні
І сина заклика, опоры ветхих днів,
І діток бачить він, що ніжно так любив...
Чекають там його - і здобичі, і слави...
Дарма! Нещасний раб, мов звір той лісовий,
Він згинув, римлянам розпусним для забави...
Прощай, життя земне і люде рідний мій!

З російської переклав Максим Рильський

Дж.Г.Байрон

УМИРАЮЧИЙ ГЛАДИАТОР

Святковий Рим вирує і гримить,
І бачу я: широкая арена, -

Пронизаний мечем, схилився він на щит,
І ковзають в крові й тремтять його коліна,
І все повільніше із рани кров стікає,
Вже хилиться чолом він до землі, -
Та мутний погляд про пощаду не благає –
Простори Дакії він бачить вдалині,
Хатину рідную на березі Дунаю,
Дітей, що граються у лузі навесні...
І бачить ту, що все його чекає
Додому з перемогою... та ні! –
Заколотий, неначе звір якийся дикий,
На цим ганебнім святі він конає
Під оплески юрби й глузливі крики,
І нікого, хто б відплатив за це, немає...
О, готи! Де ви? – в Рим мерщій ідіть! –
І сповна лють свою задовольніть!

З англійської переклав Іван Харитонов, 2007

Дж.Г.Байрон

УМИРАЮЧИЙ ГЛАДІАТОР

Я бачу Рим, і гладіатор там лежить,
Поранений, спирається на руку,
І ноги й тіло – все в агонії дрижить,
Німую погляд виражає муку.
Він вражений у бік, із рани кров струмить,
Дощем червоним падає додолу,
Пливе все перед ним в цю передсмертну мить,
Та про пощаду він юрбу не молить.

Глузливі крики й гомін чує він,
І оплески, та їх не розуміє,
Бо він уже далеко в думках десь один, –
В краю своїм, – там, де Дунай синіє...
Він бачить Дакію і рідную сім'ю,
І дітлахів, що бавляться у лузі,
І серед них – жону коханую свою,
Що все його чекає в ревній тузі, –
Жде з перемогою, та він ось тут
Вмира, зацькований, мов звір той дикий,
Під оплески й несамовиті крики...
О, готи! Де ви? Йдіть скоріше в Рим!
Всю лють свою задовольніть у нім!

Переспів з англійської Ірини Скалозуб, магістрантки філологічного факультету, 2010

Дж.Г.Байрон

[Умирающий гладиатор]

Сраженный гладиатор предо мной.
Он оперся на локоть. Мутным оком

Глядит он вдаль, еще борясь с судьбой,
Сжимая меч в бессилии жестоком.
Слабея, каплет вязким черным соком,
Подобно первым каплям грозovým,
Из раны кровь. Уж он в краю далеком.
Уж он не раб. В тумане цирк пред ним,
Он слышит, как вопит и рукоплещет Рим, –
Не все ль равно! И смерть, и эти крики –
Все так ничтожно. Он в родном краю.
Вот отчий дом в объятых повилики,
Шумит Дунай. Он видит всю семью,
Играющих детей, жену свою,
А он, отец их, пал под свист презренья,
Приконченный в бессмысленном бою!
Уходит кровь, уходят в ночь виденья...
О, скоро ль он придет, ваш, готы, праздник мщенья!

З англійської переклав Вільгельм Левік

СПОРТ

Міжфакультетська спартакіада

Баскетбол

У Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя завершилася міжфакультетська спартакіада. З 22 по 29 березня відбувся турнір з баскетболу, у якому взяли участь збірні команди шести факультетів. За результатами поєдинків місця розподілилися так:

Юнаки

- I місце – історико-юридичний факультет;
- II місце – фізико-математичний факультет;
- III місце – природничо-географічний факультет;
- IV місце – факультет психології та соціальної роботи;
- V місце – факультет іноземних мов;
- VI місце – філологічний факультет.

Жінки

- I місце – фізико-математичний факультет;
- II місце – історико-юридичний факультет;
- III місце – факультет психології та соціальної роботи;
- IV місце – природничо-географічний факультет;
- V місце – факультет іноземних мов;
- VI місце – філологічний факультет.

Міні-футбол

З 19 по 26 квітня 2010 року відбувся завершальний етап міжфакультетської спартакіади – змагання з міні-футболу, результати якого виглядають так:

Юнаки

- I місце – історико-юридичний факультет;
- II місце – фізико-математичний факультет;
- III місце – природничо-географічний факультет;
- IV місце – факультет іноземних мов;

V місце – філологічний факультет;
VI місце – факультет психології та соціальної роботи.

Жінки

I місце – історико-юридичний факультет;
II місце – природничо-географічний факультет;
III місце – факультет іноземних мов;
IV місце – філологічний факультет;
V місце – фізико-математичний факультет;
VI місце – факультет психології та соціальної роботи.

Підсумки міжфакультетської спартакіади 2009 – 2010 навчального року

За підсумками спартакіади, яка проходила в Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя протягом навчального року загальна турнірна таблиця виглядає так:

I місце – фізико-математичний факультет (2969 очок);
II місце – історико-юридичний факультет (2777 очок);
III місце – природничо-географічний факультет (2481);
IV місце – факультет іноземних мов;
V місце – факультет психології та соціальної роботи;
VI місце – філологічний факультет.

Як бачимо, несподіванок не сталося. Призові місця посіли факультети, які стабільно показують кращі результати у спортивних змаганнях. Вітаємо переможців та учасників міжфакультетської спартакіади, бажаємо їм нових перемог, а головне – здоров'я, бо спортивні досягнення – це добре, а збережене завдяки заняттям фізичною культурою здоров'я – ще краще.

Товариська зустріч

МІНІ-ФУТБОЛ

29 квітня в стінах Гоголівського вузу відбулася товариська зустріч з міні-футболу між командами ФК «Спорт» м.Чернігів (спортсмени з обмеженими фізичними можливостями) і студентів НДУ імені Миколи Гоголя. Футбольний клуб «Спорт» під егідою федерації футболу готується за програмою параолімпійських ігор, бере участь у міжнародних турнірах. У ході запеклої боротьби наша команда виграла з рахунком 7:6.